

Stockholms-Gillet

Gille-Tidender Årgång 18 Nummer 1 2013

Stockholms-Gillet Midvintergille 2013

äger rum den 7 mars kl 17³⁰
på Sjöhistoriska museet, Djurgårdsbrunnsvägen 24

Sjöhistoriska museet är en del av Statens maritima museer, och dess uppdrag är att samla, vårda och ställa ut material om handelssjöfart, skeppsbyggeri och sjöför-svar. Både militärt och civilt, således. Men visst för husets långa fasad tankarna till en försvarsanläggning, som slutvärnet i Karlsborg, till exempel.

Museet på Ladugårdsgärdet invigdes 1938. Det hade föregåtts av mångåriga diskussioner och till slut en tävling mellan tre in-bjudna arkitekter, Ragnar Hjort, Cyrillus Johansson och Ragnar Östberg. Johansson hade bakom sig bland annat Vinlagret på S:t Eriksgatan och det mäktiga huset med den svängda tegelfasaden i hörnet Svea-

Sjöhistoriska museet i Stockholm, den bevarade akter-spegeln från Gustav III:s lust- och stabsfartyg Amphion. Foto: Wikimedia.

Det blev Ragnar Östbergs klassicistiska tävlingsbidrag som vann och kom till utförande. Den viktigaste donatorn vid museets tillkomst var Knut Agathon Wallenberg, som jämte sin yngre halvbror Marcus ("Häradshövdingen") hade stått i ledningen för Stockholms Enskilda Bank. Till skillnad från sin bror var KA dessutom starkt engagerad både i rikspolitiken och i kommunalpolitiken i Stockholm. Han satt i riksdagen under tolv år och krönte sitt offentliga värv med posten som utrikesminister under första världskriget.

Tema: K A Wallenberg

– stockholmare, bankman och donator

vägen/Kungsgatan. Hjort var byggnadsråd och hade bland annat ritat Tekniska Museets byggnad, som invigdes några år tidigare. Men hans förslag denna gång föll inte donator i smaken, påpekade på museets hemsida: varför kommer ni att få höra!

*KA Wallenberg.
Foto: Wikimedia (från
omslag till häfte i serien
Männen för dagen
(Stockholm 1915).*

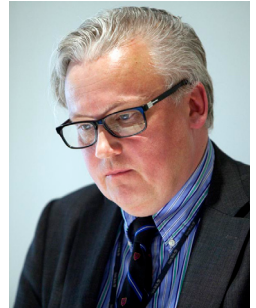
I Stockholm satte han för generationer framöver sitt avtryck som donator i samband med många iögonfallande byggnader, förutom Sjöhistoriska museet också till exempel Operan, Stadshuset och Handelshögskolans hus vid Sveavägen. Men han såg inte bara till att det byggdes hus, han skapade hela samhällen, främst Saltsjöbaden, som blev en både bostads- och rekreationsort för välbärgade stockholmare. Saltsjöbaden ligger dock, som alla inser, långt utanför Stockholms-Gilletts intresseområde ...

Om tillkomsten av Sjöhistoriska museet kommer midvintergilletts deltagare att få höra mer. Wallenbergs roll i Stockholms byggnadshistoria och kulturpolitik, som professor Ulf Olsson har skrivit en bok om, belyses för oss av chefen för Wallenbergs eget arkiv, fil dr Anders Perlinge. Han gav för övrigt nyligen ut en läsvärd bok för Stockholms-Gilletts medlemmar: "Bubblan som sprack, byggboomen i Stockholm 1896-1908". Men nu står KA

Wallenberg på programmet. Och Sjöhistoriska museet; om dess tillkomst och verksamhet berättar museets chef, Hans-Lennart Olsson. Det blir en spännande combo!

Platserna i minneshallen skall vara intagna senast 17.40. Kom gärna i god tid och ta del av samlingarna. Drink- och bongköp kan göras i kaféet från klockan 17.00. Priset för Midvintergillet är 470 kronor. Det inkluderar entré, lokalkostnader, buffé med lättöl/vatten, ett glas vin samt kaffe. Ytterligare vin och snaps kommer att finnas att köpa för 50 respektive 45 kronor.

Anmälan sker genom att sätta in avgiften på StockholmsGilletts plusgirokonto 1381-3 *senast den 28 februari*. Ange avsändare och telefonnummer. Antalet deltagare är begränsat och först till kvarn gäller. Frågor beträffande Midvintergillet besvaras av Stockholms-Gilletts intendent Urban Schwalbe, tel 08-411 26 48, och munschenken Christer Ugglå, 08-765 87 72.

Anders Perlinge

Nya medlemmar

Nu är vi drygt 500 medlemmar. Totalt tillkom 39 st nya medlemmar under 2012 och i januari 2013 invaldes vid rådsmötet ytterligare 15 stycken, nämligen:

Rurik Bergström, Dag Björnulfson, Kerstin Dahlén, Uno Dahlén, Bo Danielsen, Kerstin Enochsson Seydlitz, Ingrid Fröjd Andersson, Anders Guldberg, Gunnar Höglund, Staffan Sjöden, Thomas Skalm, Reidun Stenbeck, Ulf Söderberg, Ann-Marie Valgelata och Britta Wallgren.

Gillet hälsar alla de nya medlemmarna varmt välkomna och hoppas att ni också ska trivas i

vår krets! Uppslutningen kring våra sammankomster är fortsatt mycket, så anmäl er i tid eftersom först till kvarn gäller!

Hur värvar man medlemmar? Har du någon lämplig kandidat, född i Stockholm, som du och en medfadder vill föreslå, kontakta då intendenten, så skickar han en blankett! Inval sker vid rådsmötena i januari, april och september.

Medlemsavgiften 2013

Inbetalningskort skickades ut i höstas med förra numret i höstas. Du som invaldes nu i januari 2013 har fått ett särskilt välkommbrev

GULDREGNET

På höstgillet 2012 ägde den traditionsenliga stipendieutdelningen rum. Totalt utdelades återigen 100 000 kr, fördelat på fem av 28 sökande:

Martin Emanuel för tryckbidrag avseende en avhandling om ”Trafikslag på undantag: Cykeltrafiken i Stockholm 1930-1975”.

Lena Eriksson för utvecklandet av ett forskningsprojekt rörande Stockholms Skönhetsråds verksamhet 1919-2004 (kartläggning av rådets mycket omfattande arkiv).

Malin Lobell-Brodersen för bidrag till att lyfta fram Sveriges första trädgårdsförening vid Norra Bantorget/Norra latin genom re-

search och dokumentation publicerad i en formgiven trycksak.

Bo J. Ronnerstam för bidrag till tryckning och utgivning av boken ”Fredmans tid - guldåldern för Stockholms urmakare”.

Ulrika Torell för bidrag till bokprojekt avseende sockerbagarnas och konditorernas historia i Stockholm.

Stipendienämnden består av Hans De Geer (ordförande), Johan Tamm (vice ordförande), Urban Schwalbe (sekreterare), Kurt Hultgren och Love Arbén samt suppleanterna Göran Alm och Per Dahl.

med uppgifter om inbetalning. För de av er övriga som ännu inte har betalat, så bifogas ett nytt inbetalningskort. Skulle du ha fått påminnelse med denna tidning men redan har betalat, kontakta då vänligen kansliet!

Kontakt med Gillet

I dag är det mycket viktigt att ligga på nätet, eftersom så många söker där. Vår hemsida www.stortorgetsjulmarknad.com är nu riktigt professionell och aktuell. Titta gärna på den och klicka även på annonserna eftersom vi av Google får betalt för varje klick. Sidan är även anpassad för Iphone. Om Du själv har en epostadress och mobiltelefon, så meddela gärna kansliet detta.

E-post: stockholmsegillet@telia.com

Gillet's kanslitelefon 08-411 26 48

Gillet's intendent: 0708-10 19 65

Stortorget's julmarknad 2012

Julmarknaden invigdes högtidligt den 24 november av borgarrådet Ulla Hamilton. Den genomfördes sedan med gott resultat för Gillets del. För bodhyresgästernas blev resultatet acceptabelt; ett mellanår. Marknadstiden blev

kort eftersom julafton inträffade redan dagen efter fjärde Advent. Under några helger har vi haft uppskattade sång- och musikframträdanden på trappan till Nobelmuseet, på Lucia en musikklass. Nytt för detta året var ponnyridning för små barn.

Vi kan fortsatt glädja oss åt att vår marknad verkligen är inarbetad hos många, inte minst bland turistorganisationer och media. Trenden är tydlig. Inslaget av utländska turister ökar.

Vi får mycket gratisreklam och behåller stämpelein Stockholm's äldsta och mest traditionsrika marknad med hög svensk kvalitet på utbudet. Bodarna står nu fram till nästa säsong i Jordbro för ”vila” och översyn.

Notera i almanackan!

Vårgillet 2013 kommer att äga rum den 21 maj. Preliminär plats är Fåfången. Gillets munsänk Christer Uggla kommer att tal under rubriken ”Söders historia, sådan den avspeglar sig i gatu- och kvartersnamnen”. Höstgillet är planerat till den 24 oktober, med spännande ämne för föredraget och denna gång med en extra festlig utdelning av stipendier.

I huvet på en ålderman

Det slog mig att Gillet, sedan förra numret av Gille-Tidender skickades ut till medlemmarna, har genomfört tre aktiviteter, som alla utgör centrala delar av vår verksamhet: Ett välbesökt gille, en sedvanlig stipendieutdelning och en traditionell julmarknad.

Det är glädjande att så många medlemmar deltar i våra Gillen. Munsränken och intendenten lyckas ständigt att ordna intressanta programpunkter, välsmakande måltider och trivsamma samkväm. Höstgillet, som lockade omkring 115 medlemmar, var ytterligare ett gott exempel på detta.

Stipendienämnden hade som vanligt vaskat fram spännande arbeten och projekt, som alla verkligen var värda att stödja. Vid Höstgillet fick stipendiaterna tillfälle att presentera sig och sina projekt, vilket de gjorde på ett fängslande sätt. En av stipendiaternas avhandling, som rörde cyklismen i Stockholm, har dessutom nyligen uppmärksamats i en understreckare i SvD. Det känns stimulerande att Gillet årligen kan stödja forskningen rörande stockholmiana.

Julmarknaden på Stortorget, som utgör den ekonomiska ryggraden för vår verksamhet,

lockade som alltid många besökare, såväl stockholmare som turister. Den kräver emellertid stora insatser från många personer för att resultatet ska bli bra. Inte minst intendenten, men även flera av rådets ledamöter, gör i detta sammanhang berömvärda insatser.

Julmarknaden invigdes denna gång den 24 november av trafikborgarrådet Ulla Hamilton, som på ett engagerat sätt pratade om Stockholms starka tillväxt, om handelns och turismens betydelse för Stockholm och om det viktiga bidrag till detta som julmarknaden på Stortorget utgör.

När vi nu går in i Gillets nittionionde verksamhetsår fullföljer vi fina traditioner. Gillets råd kommer att fortsätta på den inslagna vägen. Flera spännande programpunkter planeras under 2013. Vi har också redan startat förberedelserna för nästa års hundraårsfirande.

Richard Ljungqvist

Stöd Stockholms-Gillet's Jubileumsfond

Fonden skall i första hand finansiera ett särskilt pris under jubileumsåret 2014. På sikt skall fonden kunna delfinansiera våra möjligheter att ge årliga kulturhistoriska stipendier. Stöd jubileumsfonden genom att sätta in Ditt bidrag på Stockholms-Gillet's pg-konto 1381-3. Skrivs Ditt namn på talongen samt "Bidrag till Jubileumsfonden".

Alla bidrag stora som små tas tacksam emot. Gåva om minst 500 kr ger rätt till ett omnämnande på vår hemsida. Gåva om minst 1000 kr ger dessutom deltagande i ett lotteri om två platser (å 800 kr) till Stockholms-Gillet's jubileumsmiddag.

Stöd Jubileumsfonden!